

Sverige behöver ett moget, bibliskt ledarskap

Säkert håller de flesta med om att alla människor behöver en god ledning i livet. Visserligen lever det bevingade ordet fortfarande, ”Bra karl reder sig själv”, men i livets realiteter måste vi nog erkänna att det inte alltid håller. Man behöver inte söka länge för att hitta exempel på både goda och dåliga ledare i de stora och mindre sammanhangen i mänskligheten. Med risk för att bli motsagd nämner jag ändå några som spontant poppar upp i minnet. Den sydafrikanske advokaten, politikern och statsmannen Nelson Mandela hade ett gott inflytande som ledare. Detsamma gällde Martin Luther King, amerikansk pastor och ledare för den afroamerikanska medborgarrörelsen. Evangelisten Ida Andersson, som startade församlingar och byggde kapell i Västgötabygden var ett föredöme och god ledare.

Dåliga ledare har det tyvärr funnits fler av än goda och bör kanske inte bli ihågkomna. Men för att ge en bakgrund till hur viktigt det är med goda ledare nämner jag ändå några väl kända personer. Nazistledaren Adolf Hitler var inte bara dålig, han var fruktansvärt dålig. Likaså den marxistiske kommunistledaren i Kina Mao Zedong var en fruktansvärt dålig ledare. Den på senare tid aktuella Åsa Waldau som var pastor i Filadelfiaförsamlingen i Knutby visade sig vara ett dåligt föredöme och en osund ledare som fick en hel församling att erodera.

Bibliskt ledarskap är att tjäna andra

En av Bibelns stora förebilder som ledare för Guds folk är Mose. Han visade vad det innebär att vara en sann herde för Guds hjord. Han var inte bara en andlig ledare, han var också en folkledare, och därför är det kanske inte självklart att lyfta fram honom som en förebild i det här sammanhanget. Ingen av oss kan ändå inte leva upp till hans nivå som ledare i Guds församling. Och ändå vill jag ta ett exempel från hans liv för att belysa en viktig aspekt av kristet ledarskap. Det handlar om när Herren uppmanade Mose att tala till klippan för att få vatten till folket. Det är ju en av uppgifterna som det andliga ledarskapet har ansvar för – att se till att folket får dricka av det levande vattnet.

Mose hade gjort något liknande en gång tidigare, men då hade Herren sagt att Mose skulle slå på klippan med staven. Denna gång skulle han ta staven men inte slå utan tala till klippan. Men Mose gör som han gjorde förra gången, han slog två gånger på klippan. Detta lär oss för det första, att det aldrig är rutin i att vara andlig ledare, det gäller att alltid lyssna till Herren (hans ord) och lyda honom.

För det andra lär det oss att ledaren får aldrig ta äran från Gud och få folket att tro att det är genom ledarens makt som undret sker (i detta fall vatten ur klippan). Mose sa ju till folket: ”Kan vi ur denna klippa skaffa fram vatten åt er?” Därefter slog han på klippan, en fysisk handling som kan ha fått folket att tro att det var genom Moses kraft som vattnet flödade fram. Han hade ju lyckats en gång tidigare. Men på det sättet missade han möjligheten att visa på Guds storhet och makt. Detta fick allvarliga konsekvenser för både Mose och Aron därigenom att de inte fick föra församlingen in i det utlovande landet. (4 Mos. 20:2-13).

En annan av Bibelns stora ledare är profeten Samuel, som var insatt av Gud till domare och ledare för Israels folk. Då Samuel blev gammal begärde folket att få en kung att ersätta honom som ledare. Gång på gång kom de till Samuel och begärde att få en kung. Vad skulle Samuel svara dem? Problemet var inte att man bad om att få en kung. Gud, i sin allvishet, hade förutsett att det skulle komma en tid då folket inte var nöjda med att ha Herren som främsta ledare. Därför hade Gud givit tydliga instruktioner i Mose lag om hur man skulle förfara då frågan kom upp hos folket, och vad som gällde för den man som blev utvald till kung. (5 Mos. 17:14-20).

Nej, problemet var att man begärde en sådan kung ”som alla andra folk har.” Den begäran innebar ju att Israel inte erkände sin egen unika ställning i förhållande till alla andra folk och att man ville ha en kung som inte var annorlunda än andra folks kungar. Israels kung skulle nämligen ödmjuka sig under Herren och lyfta folkets andliga karaktär så att de kunde hålla sig nära Gud och tjäna ”som ett ljus för hednafolken”, vilket de var kallade till. (Jes. 42:6; 60:3).

Att vara ledare för Guds folk innebär att, ”Föda Jesu lamm, vara herde för hans får och föra dem till betesmarken.” (Joh. 21:15-17).

Ledarskap innebär ansvar inför andra

Detta för oss över till den senaste tidens debatt, initierad av bibelläraren Peter Halldorf i tidningen Dagen, omkring det som hänt i Knutby Filadelfiaförsamling.

"I Dagen (18/6) går Peter Halldorf till attack mot en fundamentalistisk bibelläsning inom pingströrelsen och exemplifierar den med pastorn som sa sig tro att 'varje ord i Bibeln är inspirerat av Gud. Vi måste läsa som det står, för det finns inte ett enda fel i Bibeln.' När Halldorf ska beskriva vad fundamentalistisk bibelläsning är och varna det svenska pingstfolket för den, är det anmärkningsvärt att han hämtar sin beskrivning från den påvliga bibelkommissionen inom romersk-katolska kyrkan. Halldorfs text ligger så nära kommissionens beskrivning av fundamentalistisk läsning i "Att tolka Bibeln i dag" (1995, s 50-53), att det knappast råder något tvivel om att beskrivningen till stor del är hämtad därifrån, med flera ordagranna formuleringar." (David Svärd, pingstpredikant, doktorand i Nya testamentets exegetik.)

Peter Halldorf är ett exempel på hur en evangeliets förkunnare kan ändra sig med åren både vad gäller bibelsyn, teologi och ledarskap. Under 1980-talet, då Trosrörelsen växte fram, och jag själv verkade i Förebedjare för Sverige, var Halldorf en stor inspiratör och god ledare för ungdomar i landets pingstförsamlingar. Han hade en radikal bibelsyn och från pingstkyrkan i Linköping, där han var ungdomspastor, utgick en tro på Bibeln som Guds eviga och mäktiga ord. Detsamma framförde Peter Halldorf i flera av de böcker han skrev under 1980-talet såväl som på bibelskolan han startade på församlingens gård i Bjärka Säby. Där formades många ungdomar i en radikal bibeltro.

Det är dock uppenbart att Halldorf gått ifrån den hållningen under senare årtionden. I boken "Kyrkofäder mystiker och evangelium, XP Media 2013" skärskådar Christer Svensson hur teologin hos bland andra Peter Halldorf och Ulf Ekman ändrats under åren. Han skriver på sidan 70: *"Bland oss finns de som talar för att vi bör söka oss tillbaka till det som mer har med ämbetet att göra, till de historiska kyrkorna. Utan att fördjupa oss i frågan vad ämbete i biblisk mening är, kan vi konstatera att två så viktiga ledare för oss som Peter Halldorf och Ulf Ekman gläntar på dörren till dessa historiska kyrkor. Därför blir läsningen av kyrkofäderna och traditionen viktig."*

Vad gäller Ulf (och Birgitta) Ekman ledarskap, som pastor och församlingsledare, konstaterar jag att knappast någon i en liknande ställning i Sverige har så radikalt ändrat sig vad gäller bibel- och kyrkosyn som han. Anders Gerdmar, docent i Nya testamentets exegetik vid Uppsala universitet och rektor vid Skandinaviska teologiska högskolan, var medlem i Livets ord under lång tid och var Ulfs medarbetare i församlingen. I en tidningsintervju säger Gerdmar: *– Det är mycket som är förvånande när man ser hur tidigt och kraftfullt fascinationen för det romersk-katolska kom in i deras liv. Ulf Ekman förklarar att han redan nästan tio år före konversionen såg påven som den rättmätige ledaren för hela den kristna kyrkan, men vi som arbetade nära honom fick inte veta om det förrän så många år senare. ... – När vi kom till Uppsala var Ulfs befriande undervisning "Bibeln säger" och nu säger han: "lita på Kyrkan". Det är ett tänkande som får väldigt stora konsekvenser och leder till att efterbibliska läror kommer in, till exempel när det gäller Maria, synen på påven och att den romersk-katolska kyrkan skulle vara den kyrka som Jesus Kristus grundade. (Världen idag, 6 nov 2015).*

Bibligt ledarskap förutsätter en helig kallelse

I femtio år har jag tjänat som kristen ledare i olika uppgifter, som pastor, evangelist och nationell förbönsledare. Innan jag ordinerades som pastor i Svenska Baptistsamfundet hade jag studerat på baptisternas teologiska seminarium i fyra år. Fyra år före jag började på seminariet hade jag blivit radikalt frälst och en troende kristen och ett år före studierna upplevde jag en stark kallelse från Gud att bli en arbetare i hans vingård. Den upplevelsen har burit mig genom livets olika skiftningar av både med- och motgångar.

Jag är övertygad om att en kallelseupplevelse (hur olika den än kan gestalta sig) är nödvändig som en stabil grund för den som "gärna vill ha en församlingsledares tjänst," som Paulus skriver i 1 Tim. 3:1. En person som vill tjäna i en ledarposition i Guds församling och inte har en tydlig kallelseupplevelse ifrågasätter jag om denne överhuvud taget kan komma ifråga för en tjänst i den

kristna församlingen. Detta har varit, och fortfarande är ett problem i kristenheten då det är uppenbart att det finns präster och pastorer som inte ska vara på den plats där de är. Och häri ligger problem som är bakom det faktum att Guds folk har tappat mark och förlorat andlig auktoritet i Sverige.

Denna situation belyste Per-Gustaf Eriksson, teolog och beteendevetare, i sin debattartikel i Dagen som var ett svar på Peter Halldorfs artikel om problemen i Knutby Filadelfiaförsamling.

”Även om vi utifrån den kristna tron erbjuder frälsning till alla – ”Vem som helst kan bli frälst” som det heter i sången – ska inte vem som helst uppträda som ledare. Detta är definitivt en av de lärdomar vi kan dra av erfarenheterna från Knutby! Redan i den teologiska utbildningen borde man införa ett obligatoriskt moment av persongenomgång (egenterapi) likt den som finns i psyko-terapeututbildningen. Därmed skulle man kunna förhindra att fel personer avskiljs/ordineras för församlingstjänst.”

Jag håller helt med Eriksson om att det borde finnas ett prövningsmoment av personlig lämplighet och av en persons kallelsemedvetenhet inför teologiska studier som är inriktade på att leda till en ledarfunktion i Guds församling. Om detta hade funnits på våra teologiska skolor är jag övertygad om att vi skulle ha kunnat undvika många problem både för församlingar och för de individer som sökt sig till sådan utbildning. Om inte Guds folk har herdor och församlingsledare i den här tiden, som är kallade av Herren, då fruktar jag att hjorden kommer att sarjas än mer än vad som är fallet i dag. Precis som Paulus varnade ledarskapet i Efesus. (Apg. 20:28-32).

Claes-Göran Bergstrand. 2020-07-14.